

си питаніе: да ли ны не лъже око, като си мыслимъ, че слънце-то ся връти, а земя-та стои безъ да ся поклати? На това питаніе до сега никой не былъ помыслилъ, а то у него было ключъ-тъ на всичкъ-тѣ работѣ.

Кога ся возимъ бръзо на ладінъ, не смы ли съглядали толко пѣти, че, както ни ся чини, ладія-та си стои на едно мѣсто, а пакъ брѣгове-ти ся мѣстять и връвятъ по противнѣ посокѣ? Еще поясно може ся съглъда такъвъ маменіе на око-то, кога ся возимъ бръзо на кола по желѣзенъ пѣть изъ тѣсно планинско устие; тога намъ ся чини че влакъ-тъ стои безъ да ся помѣсти, а устие-то лѣтятъ по противнѣ посокѣ. Така сѫщо ны лъже ско и при врътѣніе-то на слънце-то. Кога глядамы слънце-то отъ земнѣ-тѣ, а нѣмамы ниidѣ трете нѣчто, съ което бы могли да посрѣщамы земнѣ-тѣ, ные сякамы, че слънце-то и другы-ты звѣзды ся мѣстять и врътять около земнѣ-тѣ, а тя че си кротува на едно мѣсто; а то бы могло, сѫщо както кога ся возимъ, да бѫде наопакы, сир. слънце-то да стои, а земя-та да ся връти около него.

Коперникъ откаакъ доказа, че, кога ся мѣстять двѣ тѣла, око-то не може да отсѣче, кое отъ тѣхъ ся мѣсти, и кое стои на едно мѣсто, и че око-то ны лъже и при слънце-то, изнамѣри поздравы доказателства, отъ колкото сѫ наши-ты чувства за това, че слънце-то стои на едно мѣсто, а земя-та и другы-ты планеты ся врътять около него, като около еднѣ срѣдѣ на свѣта. Ны тута не можемъ да изброямъ оныя высокы доказателства, извадены изъ небесны-ты явенія, а щемъ спомяннемъ само това едно. Зачтото никакъ не може ся подвойи чловѣкъ въ